

Sygnatura akt IV RC 68/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

P., dnia 11 lipca 2017 r.

Sąd Rejonowy Poznań - Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu IV Wydział Rodzinny i Nieletnich w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Magdalena Koczorowska

Protokolant: prot. sąd. M. J.

po rozpoznaniu w dniu 27.06.2017r. w Poznaniu

sprawy z powództwa M. K. (1)

przeciwko mał. K. K. (1) reprezentowanemu przez matkę A. K. oraz A. K.

o obniżenie alimentów

1. oddała powództwo w stosunku do małoletniego K. K. (1);
2. oddała powództwo w stosunku do A. K.;
3. zasądza od powoda M. K. (1) na rzecz strony pozwanej solidarnie kwotę 1 800 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSR Magdalena Koczorowska

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 24 stycznia 2017 r. wniesionym do tut. Sądu w dniu 1 lutego 2017r. powód M. K. (1) wniósł o obniżenie alimentów w kwocie 1.000 zł zasądzonych na rzecz małoletniego K. K. (1) w wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 24 stycznia 2014 r. w sprawie o sygn. akt IC 3344/13 do kwoty 500 zł płatne do rąk matki pozwanego A. K. do 10 - go dnia każdego miesiąca. W piśmie wniesiono również o zabezpieczenia powództwa przez obniżenie alimentów na rzecz pozwanego na czas trwania procesu do kwoty 500 zł miesięcznie, oraz obciążenie stron kosztami procesu w zakresie poniesionym.

W uzasadnieniu pozwu powód podniósł, że w momencie ustalania wysokości renty alimentacyjnej pracował w firmie (...) Sp. z o.o. z siedzibą w S. pod P., na stanowisku „kierownik segmentu - odbioru pojazdu gotowego”, a jego wynagrodzenie wynosiło około 4.200 zł netto. Powód zaznaczył, że oprócz renty alimentacyjnej dobrowolnie pokrywał i pokrywa koszty związane z utrzymaniem pozwanego oraz jego matki w wymiarze znacznie przewyższającym nałożony na niego obowiązek, oraz aktywnie uczestniczył w wychowaniu syna, gdyż co najmniej dwa razy w tygodniu odwiedzał go. Dalej w piśmie powód wskazał, że z dniem 31 października 2016 r. w związku z likwidacją zakładu pracy stracił pracę i aktualnie nie jest nigdzie zatrudniony. Powód zaznaczył, że nie z własnej winy utracił całkowicie możliwości zarobkowe, nie ma pracy, dochodów i otrzymuje się z oszczędności, zatem nastąpiła istotna zmiana stosunków w zakresie jego możliwości majątkowych i zarobkowych, która uzasadnia obniżenie jego zobowiązania alimentacyjnego wobec syna.

Pozwem z dnia 22 stycznia 2017 r. wniesionym do tut. Sądu w dniu 1 lutego 2017r. powód M. K. (1) wniósł o obniżenie renty alimentacyjnej zasądzonej od powoda na rzecz pozwanej A. K. wyrokiem Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 24 stycznia 2014 r. w sprawie o sygn. akt IC 3344/13 z kwoty 400 zł do kwoty 200 zł miesięcznie, płatnej do 10 - go dnia każdego miesiąca. W piśmie wniesiono również o zabezpieczenia powództwa przez obniżenie alimentów na rzecz

pozwanej na czas trwania procesu do kwoty 200 zł miesięcznie, oraz obciążenie stron kosztami procesu w zakresie poniesionym.

Powód uzasadniał wniesienie pozwu w ten sam sposób, jak w sprawie o obniżenie alimentów na rzecz syna.

W odpowiedzi na pozew z dnia 7 kwietnia 2017 r. pełnomocnik pozwanych adwokat M. M. (1) wniosła w imieniu małoletniego pozwanego K. K. (1) i pozwanej A. B. o oddalenie powództwa o obniżenie alimentów w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanych kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu tego pisma pełnomocnik pozwanych wskazał, że powództwo o obniżenie alimentów wytoczone przez powoda jest bezzasadne. Strona pozwana zaprzeczyła jakoby miały nastąpić takie okoliczności faktyczne niezależne od powoda, które powodowałyby trwałe obniżenie jego możliwości majątkowych i zarobkowych (powód wskazuje nawet, że „utracił całkowicie możliwości zarobkowe”), co skutkowało miałyby obniżeniem renty alimentacyjnej, następnie zaś aż o 50% jej obecnej wysokości w stosunku do każdego z pozwanych. Podniesiono, że po stronie pozwanych koszty zaspokajania ich niezbędnych i usprawiedliwionych potrzeb niewątpliwie nie zmalały, m. in. ze względu na wzrost dziecka, podjęcie dalszej nauki, zaś po stronie pozwanej - z uwagi na jeszcze bardziej dojmujące skutki wcześniejszego leczenia onkologicznego i utrzymującą się niepełnosprawność, zatem koszty utrzymania pozwanych od czasu ostatniego orzeczenia o wysokości renty alimentacyjnej na ich rzecz (styczeń 2014 roku) do chwili obecnej niewątpliwie wzrosły.

Postanowieniem z dnia 11 maja 2017 r. Sąd oddalił wniosek powoda o udzielenie zabezpieczenia.

W toku procesu strony podtrzymały swoje stanowisko w sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Strony zawarły związek małżeński w dniu 8 października 2005 r., z małżeństwa tego pochodzi małoletni K. K. (1) urodzony dnia (...)

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 24 stycznia 2014 r. wydanego w sprawie o sygn. akt I C 3344/13 małżeństwo stron zostało rozwiązane przez rozwód z winy M. K. (1). Wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnim dzieckiem stron K. K. (1) Sąd powierzył A. K. zapewniając M. K. (1) prawo do współdecydowania o najważniejszych sprawach życiowych dziecka i do kontaktów osobistych z dzieckiem, oraz zastrzegł dla M. K. (1) prawo do nieograniczonych kontaktów z małoletnim dzieckiem stron K. K. (1) w sposób na bieżąco ustalony przez strony. Sąd Okręgowy kosztami wychowania i utrzymania małoletniego dziecka stron obciążył obie strony i z tego tytułu zasądził od M. K. (1) na rzecz małoletniego K. K. (1) rentę alimentacyjną w kwocie 1.000 zł miesięcznie z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z kwot począwszy od uprawomocnienia się wyroku. Sąd zasądził od M. K. (1) na rzecz A. K. rentę alimentacyjną w kwocie 400 zł miesięcznie z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z kwot począwszy od uprawomocnienia się wyroku.

W momencie wydania wyroku przez Sąd Okręgowy w Poznaniu sytuacja życiowa i materialna stron przedstawiała się następująco:

W chwili orzekania rozwodu powód M. K. (1) pracował w firmie (...) Sp. z .o.o. w S. jako kierownik działu montażu siedzów, a jego wynagrodzenie z tego tytułu wynosiło około 4.000 zł netto miesięcznie.

Powód od ponad roku pozostawał w nowym związku, z którego pochodził jego drugi wówczas 10-miesięczny syn. Partnerka powoda przebywała wówczas na urlopie macierzyńskim i otrzymywała z tego tytułu świadczenia.

M. K. (1) razem z partnerką i młodszym synem mieszkał wówczas w wynajętym mieszkaniu w D., którego koszty utrzymania wynosiły razem z najmem 2.000 zł miesięcznie.

Powód spłacał kredyt wzięty w kwocie 180.000 zł na budowę domu położonego w D., do którego dołączone zostały jeszcze kredyty w łącznej wysokości 70.000 zł. Łączna rata z tytułu spłaty tych kredytów wynosiła 1.500 zł miesięcznie i była spłacana na bieżąco przez M. K. (1).

M. K. (1) zdawał sobie sprawę, że jego żona przeszła ciężką chorobę nowotworową- ziarnicę złośliwą. Strony po urodzeniu się dziecka zgodnie ustaliły, że A. K. nie będzie pracowała.

A. K. w czasie sprawy rozwodowej miała orzeczenie o niepełnosprawności w stopniu lekkim, nie pracowała, jednak poszukiwała zatrudnienia. U pozwanej podejrzewano wówczas nawrót choroby, była ona pod opieką lekarską. Miesięczne koszty utrzymania pozwanej kształtowały się wówczas następująco: wyżywienie 300 zł, odzież i obuwie 70 zł, środki higieny, kosmetyki: 50-60 zł, leki 20 zł, telefon komórkowy na kartę 50 zł, Internet 50 zł, oraz koszty utrzymania samochodu H. (...) rok prod.1995r - paliwo w granicach 400 zł, OC średnio miesięcznie 48 zł, ubezpieczenie na życie w C. 37,90 zł miesięcznie.

Pozwana mieszkała wówczas z synem w domu będącym współwłasnością stron, swoją sytuację mieszkaniową oceniała jako bardzo dobrą. Miesięczne koszty utrzymania domu przedstawiały się następująco: prąd 60 zł, gaz 110 zł, podatek gruntowy 20 zł, śmieci 20 zł, ścieki 85 zł, telewizja 42,90 zł.

Małoletni K. K. (1) miał wówczas skończone pięć lat, uczęszczał do przedszkola. Miesięczny koszt utrzymania małego K. kształtował się następująco: wyżywienie 300 zł, odzież i obuwie 60 zł, środki higieny 50 zł, przedszkole (pobyt+ wyżywienie) ok. 100 zł, rozrywka 50 zł, szachy 45 zł, leki -częste infekcje w okresie jesienno-zimowym 30 zł.

Dowód: dokumenty w aktach Sądu Okręgowego w Poznaniu o sygn. IC 3344/13

W niniejszej sprawie sytuacja życiowa i materialna stron przedstawia się następująco:

A. K. wraz z synem K. mieszka obecnie razem ze swoją matką w jej mieszkaniu dwupokojowym, gdyż nie stać jej było na dalsze mieszkanie w domu w D., który został wynajęty, a czynsz najmu przeznaczony jest na spłatę rat wspólnego z powodem kredytu hipotecznego.

Miesięczny koszt utrzymania mieszkania wynosi w szczególności gaz ok. 25 zł, czynsz ok. 500 zł, ubezpieczenie mieszkania 13 zł (rocznie 157 zł), prąd ok. 70 zł, plus telewizja (...). Zatem na każdego pozwanego przypada 1/3 tych kosztów w kwocie około 270 zł miesięcznie.

Pozwana A. K. w 2001 roku przebyła intensywne leczenie onkologiczne, w związku ze zdiagnozowaniem u niej ziarnicy złośliwej - choroby nowotworowej, a na skutek stosowanego natężenia dawek promieniowania (radioterapii i chemioterapii), postęp choroby udało się zatrzymać, w kolejnych latach pojawiły się skutki uboczne leczenia. Obecnie pozwana jest pod opieką specjalistów, którzy kontrolują zmiany w organizmie wywołane m. in. wcześniejszym leczeniem choroby nowotworowej. Najbardziej dolegliwym skutkiem ubocznym stosowanych na wówczas dwudziestoletniej pacjentce terapii jest zwyrodnienie stawów (w szczególności stawu barkowego), co oprócz ograniczenia ich ruchomości powoduje częste drętwienie, mrowienie, niemożność dokończenia wykonywanej czynności, która trwać miałaby zaledwie kilkanaście minut.

Z uwagi na wskazane dolegliwości pozwana, która z zawodu jest kosmetyczką, posiada umiejętności i doświadczenie z zakresie działalności kosmetycznej, nie może wykonywać swojego zawodu, gdyż nie ma sprawności rąk, jaka jest w tej profesji niezbędna.

A. K. ma orzeczenie o niepełnosprawności w stopniu lekkim, natomiast z uwagi na zbyt krótki okres składkowy nie przysługuje jej uprawnienie do ubiegania się o rentę. Pozwana próbowała się przekwalifikować, uczęszczała na kursy i szkolenia w PUP.

Z uwagi na stan zdrowia pozwana podjęła się pracy w niepełnym wymiarze, która umożliwia jej regulowanie czasu pracy, podjęła pracę na podstawie umowy zlecenia, sprzątanie biura dwa razy w miesiącu, z czego uzyskuje 85 zł miesięcznie.

A. K. utrzymuje syna i siebie z otrzymywanych alimentów, świadczenia 500+, oraz zasiłku rodzinnego 124 zł miesięcznie.

Koszty utrzymania małoletniego pozwanego i pozwanej nie uległy zasadniczej zmianie od czasu, gdy Sąd Okręgowy ustalał obowiązek alimentacyjny powoda.

Miesięczne koszty utrzymania pozwanej wynoszą około 930 zł i przedstawiają się następująco: wyżywienie 300 zł, kosmetyki 20 zł, środki czystości 10 zł, leki 170 zł, książki i rozrywka 15 zł, udział w kosztach mieszkania ok. 270 zł, odzież i obuwie 25 zł, telefon komórkowy 25 zł, ubezpieczenie na życie 38 zł, koszt utrzymania samochodu około 66,70 zł miesięcznie.

Małoletni pozwany K. K. (3) ma obecnie skończone 9 lat, uczęszcza do szkoły podstawowej, usprawiedliwione koszty jego utrzymania wynoszą ok. 1212 zł, ze szkołą jakie ponosi jego matka to około 80 zł miesięcznie (wyprawka, opłaty szkolne, wycieczki szkolne, półkolonie) udział w kosztach mieszkania ok. 270 zł. Małoletni jest alergikiem, wymaga przyjmowania stałych leków przeciwalergicznym, których miesięczny koszt to około 90 zł, a na leki związane z licznymi infekcjami jego matka przeznacza średnio około 60 zł miesięcznie. Małoletni K. uczęszcza na zajęcia dodatkowe – judo, których koszt to 85 zł miesięcznie. Miesięcznie na wyżywienie syna jego matka przeznacza ok. 300 zł, na środki higieny i czystości ok. 25 zł, na rozrywkę (książki, zabawki, gry, akcesoria sportowe) 40 zł, na odzież, obuwie ok. 50 zł, inne wydatki – utrzymanie zwierzątka 50 zł, koszty dowozu małoletniego to około 100 zł, wakacje ok. 100 zł.

Powód M. K. (1) z zawodu jest mechanikiem precyzyjnym, zajmował się również wykańczaniem wnętrz, potrafi także dokonywać napraw samochodów.

M. K. (1) od 19 lat zatrudniony był w firmie (...) Sp. z o.o. w S.. O likwidacji zakładu pracy powód uzyskał wiedzę już w 2015 r., gdy zmieniono mu warunki pracy i wynagrodzenia, został przeniesiony na inny dział, gdyż jego dotychczasowy zakończył już działalność. W dniu 31 marca 2016 r. powód podpisał porozumienie na podstawie którego jego umowa o pracę została rozwiązana z dniem 31 października 2016 r. M. K. (1) na swoim ostatnim stanowisku Kierownik segmentu – odbioru pojazdu gotowego – uzyskiwał wynagrodzenie na poziomie ok. 4.200 zł netto miesięcznie. Powód uzyskał z tytułu likwidacji zakładu pracy odprawę w wysokości 70.000 zł. M. B. w zamian za odprawę otrzymał również propozycję zmiany miejsca wykonywania pracy i zatrudnienie w firmie (...) we W.. Powód zrezygnował z tej propozycji z uwagi na odległość nowego miejsca pracy od swojego miejsca zamieszkania.

M. K. (1) w sierpniu 2016 r. otworzył działalność gospodarczą, której jednak nie rozwijał po zakończeniu pracy w październiku 2016 r., gdyż od listopada 2016 r. poszedł na zwolnienie z uwagi na konieczność zabiegu przepukilny. Powód od listopada 2016 r. do marca 2017 r. otrzymywał zasiłek chorobowy w wysokości: w listopadzie 2.636,67 zł netto, w grudniu 2.748,61 zł netto, w styczniu 2.715,37 zł netto, w lutym 2.483,03 zł netto, a w marcu 92,25 zł netto.

Powód pozostaje obecnie w związku małżeńskim, który zawarł w 2016 r., mieszka razem z żoną i synem M. urodzonym w dniu (...) w domu wybudowanym w 2014 r. Suma rat z tytułu kredytów jakie obecnie do spłaty ma powód z żoną wynosi około 2.000 zł miesięcznie. W szczególności kredyt hipoteczny – nr umowy KH (...) zawartej dnia 18 lipca 2014 r. w kwocie 282.000 zł, gdzie rata wynosi obecnie 1.375 zł miesięcznie; kredyt zaciągnięty przez M. M. (2) – nr umowy (...), gdzie rata wynosi około 326 zł miesięcznie.

Żona M. K. (1) również była zatrudniona w firmie (...) i także straciła pracę w tym samym czasie co powód, otrzymując odprawę w wysokości około 30.000 zł.

Powód wraz z żoną całą odprawę w łącznej kwocie 100.000 zł przeznaczyli na spłatę rodziców M. K. (2), którzy udzieli im pożyczki na zakup działki, na której został wybudowany dom.

M. K. (2) obecnie pracuje jako kadrowa i uzyskuje wynagrodzenie w wysokości około 3.000 zł netto miesięcznie.

Miesięczny koszt utrzymania domu powoda to około 580 zł, w szczególności: prąd 150 zł, gaz 150 zł, opłata za wodę i ścieki 199 zł, telewizja i (...) 80 zł.

Pozostałe miesięczne wydatki powoda przedstawiają się następująco: wyżywienie ok. 500 zł, odzież i obuwiu ok. 50 zł, środki czystości i higieny 50 zł, leki i witaminy 50 zł, usługi stomatologiczne 100 zł, wizyty u lekarza 100 zł, utrzymanie samochodu (paliwo/przebieg/ubezpieczenie OC, AC, (...), A., bez napraw) ok. 500 zł, koszty utrzymanie syna M. przypadające na powoda 500 zł.

Powód jest obecnie zdrowy, nie ma niezdolności do pracy, zarejestrowany jest jako bezrobotny, poszukuje pracy.

M. K. (1) utrzymuje stały kontakt z małoletnim K., jednak nie zabiera go do swojego domu, gdyż dziecko nie ma świadomości o posiadaniu przyrodniego brata.

Dowód: dokumenty na kartach 11-60, 75-77, 93-176, 178-188, 202-223, 228-231, zeznania powoda M. K. (1) (k. 189-191, 235-236), zeznania pozwanej A. K. (k. 190, 236-237)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił przede wszystkim na podstawie zgromadzonych w sprawie dokumentów urzędowych i prywatnych, jak również zeznań powoda M. K. (1) i pozwanej A. K..

Uzyskane w sprawie dowody z dokumentów urzędowych ze względu na ich urzędowy charakter Sąd uznał za w pełni wiarygodne. Pochodzą one od uprawnionych organów i instytucji, wydanych w zakresie przysługujących im kompetencji. Autentyczności oraz prawdziwości zawartych w tych dokumentach treści nie kwestionowała w trybie art. 252 k.p.c. żadna ze stron. Również Sąd z urzędu nie znalazł podstaw do podważenia i konieczności sprawdzania ich prawdziwości oraz faktów, które stwierdzały te dokumenty, w związku z czym mogą stanowić obiektywny i rzetelny materiał dowodowy. Dokumenty te korzystają z domniemania ustanowionego dla nich w kodeksie postępowania cywilnego – art. 244 k.p.c.

Podkreślić należy, iż w części stan faktyczny niniejszej sprawy został ustalony w oparciu o przedłożone do sprawy dokumenty prywatne, których prawdziwości żadna ze stron nie kwestionowała w trybie art. 253 k.p.c. Zgodnie z normą art. 245 k.p.c. Sąd przyjął, iż stanowią te dokumenty dowód tego, iż osoby na nich podpisane złożyły oświadczenie o treści tam zawartej i zgodnie ze swoją wolą, w tym zakresie też strony nie zgłosiły żadnych zarzutów (zastrzeżeń).

Niniejsze dokumenty pozwoliły na wszechstronne ustalenie stanu rodzinnego oraz majątkowego stron, a także zakresu ich uzasadnionych potrzeb oraz możliwości zarobkowych.

W ocenie Sądu zeznania pozwanej A. K. zasługują w pełni na przymiot wiary, albowiem wskazana zeznawała rzeczowo i logicznie, przedstawiła zakres swoich i małoletniego pozwanego K. K. (3) potrzeb w sposób zasługujący na wiarę z punktu widzenia zasad doświadczenia życiowego i zawodowego, a przede wszystkim na poparcie swoich twierdzeń złożyła obszerną dokumentację, potwierdzającą jej zeznania. Poza tym Sąd nie znalazł żadnych podstaw podważania treści tych zeznań, a nadto strona powodowa nie kwestionowała również ich treści, w zakresie uznanym przez Sąd.

Dokonując oceny zeznań powoda M. K. (1) Sąd doszedł do przekonania, zasługują one w tylko w części na przymiot wiary, to jest co do zakresu jego osobistej sytuacji mieszkaniowej i rodzinnej, albowiem nie budziło to większych wątpliwości i było częściowo zgodne z zeznaniami strony przeciwnej. Natomiast Sąd nie dał wiary zeznaniom M. K. (1) w części dotyczącej jego możliwości zarobkowych, oraz posiadanym przez niego obecnie środkom pieniężnym. W ocenie Sądu zeznania oraz twierdzenia powoda zawarte w pozwie i pismach procesowych dotyczące jego trudnej sytuacji finansowej są pełne sprzeczności. Dlatego też należy do nich podchodzić z dużą ostrożnością. Należy podkreślić, że powód posiada doświadczenie korespondujące z jego wykształceniem, nadto zajmował stanowisko kierownicze, co wymaga dodatkowych umiejętności. Dla Sądu nie są wiarygodne twierdzenia powoda, że osoba z takim doświadczeniem zawodowym, również w prowadzeniu własnej działalności gospodarczej nie może znaleźć

pracy i uzyskiwać dochodów pozwalających mu na płacenie alimentów w dotychczasowej wysokości. Należy również podkreślić, że zeznania powoda są pełne sprzeczności w kwestii w jaki sposób obecnie łoży na utrzymanie pozwanych. Powód bowiem nie tylko reguluje swoje zobowiązania kredytowe, płaci terminowo alimenty, ale jak twierdzi na prośbę syna pokrywa jego inne potrzeby. Powód zeznał, że wszystkie jego koszty życiowe pokrywa obecnie jego żona, jednak nie jest dla Sądu wiarygodne, że mając wynagrodzenie w kwocie 3.000 zł miesięcznie opłaca wszystkie koszty życiowe rodziny oraz zobowiązania powoda.

Natomiast w pewnym zakresie ustalenia Sądu oparte zostały na zasadach doświadczenia życiowego. Zgodnie z utrwalonym poglądem ustalenia Sądu dotyczące sytuacji materialnej stron, jeżeli nie odbiega ona od standardowej, mogą zostać poczynione w oparciu o same zasady doświadczenia życiowego (podobnie: orz. SN z dnia 29 listopada 1949 roku, Wa.C. 167/49, NP 1951 r., nr 2, s. 52). Zasadę tę Sąd zastosował uzupełniająco dla określenia wydatków stron, a w szczególności stałych opłat i innych kosztów, których wysokość można oszacować bez konieczności odwoływania się do dowodów z dokumentów.

Nadto, we wskazanym wyżej zakresie, część przytoczonych przez każdą ze stron okoliczności nie była sporna lub kwestionowana i w granicach dyspozycji przepisów art. 229 i art. 230 k.p.c. Sąd uznał je za część składową stanu faktycznego sprawy.

Sąd zważył, co następuje:

Podstawę prawną w niniejszej sprawie stanowi przepis art. 138 kro w związku z art. 135 kro i art. 60 kro.

Zgodnie z dyspozycją art. 138 kro w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia, ugody sądowej lub umowy dotyczącego obowiązku alimentacyjnego. Zmiany wysokości obowiązku alimentacyjnego można żądać wyłącznie w drodze powództwa na podstawie wskazanego artykułu, a podstawą jego może być tylko zmiana stosunków, która nastąpiła nie wcześniej niż po uprawomocnieniu się wyroku zasądzającego alimenty lub zawarciu ugody sądowej. Przez zmianę stosunków rozumie się istotne zwiększenie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji, istotne zwiększenie się usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego albo sytuacji odwrotne, a przede wszystkim istotne zmniejszenie się możliwości majątkowych i zarobkowych zobowiązanego. Skutkiem powyższych zmian jest potrzeba skorygowania zakresu obowiązku alimentacyjnego. Z powyższego wynika, iż rozstrzygnięcie o żądaniu opartym na art. 138 kro wymaga porównania stanu istniejącego w dacie uprawomocnienia się wyroku zasądzającego alimenty lub w dacie zawarcia ugody ze stanem istniejącym w dacie orzekania o ich podwyższeniu bądź obniżeniu (tak wyrok SN z dnia 25 maja 1999 roku, I CKN 274/99, cyt. za K. Piasecki, Kodeks rodzinny i opiekuńczy z komentarzem, Warszawa 2000, s. 784). Na stronie natomiast ciąży obowiązek wykazania, iż zmiany nastąpiły.

Natomiast zgodnie z przepisem art. 135 § 1 kro zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Zatem wysokość świadczenia alimentacyjnego pozostaje zawsze w ścisłej zależności od wagi potrzeb uprawnionego oraz możliwości płatniczych zobowiązanego. Art. 135 § 2 kro stanowi, iż wykonanie obowiązku alimentacyjnego względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, może polegać także, w całości lub w części na osobistych staraniach o jego utrzymanie i wychowanie.

Usprawiedliwione potrzeby dziecka powinny być oceniane na podstawie wieku, stanu zdrowia, wykształcenia, miejsca pobytu dziecka, jego wymagań żywieniowych oraz innych potrzeb konsumpcyjnych, warunków mieszkaniowych, możliwości zarobkowych dziecka oraz osób zobowiązanych do jego utrzymania, mając na względzie treść art. 96 kro oraz przede wszystkim okoliczności konkretnego przypadku. Jednocześnie wysokość alimentów powinna zaś być określona na takim poziomie, aby nie doprowadzić do niedostatku zobowiązanego.

Zgodnie z art. 60 § 1 kro małżonek rozwiedziony, który nie został uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia i który znajduje się w niedostatku, może żądać od drugiego małżonka rozwiedzonego dostarczania środków utrzymania w zakresie odpowiadającym usprawiedliwionym potrzebom uprawnionego oraz możliwościom zarobkowym i

majątkowym zobowiązanego. Zgodnie zaś z § 2, jeżeli jeden z małżonków został uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia, a rozwód pociąga za sobą istotne pogorszenie sytuacji materialnej małżonka niewinnego, sąd na żądanie małżonka niewinnego może orzec, że małżonek wyłącznie winny obowiązany jest przyczynić się w odpowiednim zakresie do zaspakajania usprawiedliwionych potrzeb małżonka niewinnego, chociażby ten nie znajdował się w niedostatku. Wreszcie, § 3 stanowi, że obowiązek dostarczania środków utrzymania małżonkowi rozwiedzionemu wygasa w razie zawarcia przez tego małżonka nowego małżeństwa. Jednakże gdy zobowiązanym jest małżonek rozwiedziony, który nie został uznany za winnego rozkładu pożycia, obowiązek ten wygasa także z upływem pięciu lat od orzeczenia rozwodu, chyba że ze względu na wyjątkowe okoliczności sąd, na żądanie uprawnionego, przedłuży wymieniony termin pięcioletni.

Wobec okoliczności, że Sąd Okręgowy w Poznaniu wyrokiem z dnia z dnia 24 stycznia 2014r. w sprawie o sygn. akt IC 3344/13 rozwiązał małżeństwo A. K. i M. K. (3) z winy powoda, w niniejszej sprawie znajduje zastosowanie art. 60 § 2 kro

Należy również podkreślić, że świadczenie alimentacyjne między rozwiedzionymi małżonkami stanowi kontynuację powstałego przez zawarcie małżeństwa obowiązku pomocy wzajemnej w zakresie utrzymania, istnieje więc nie na skutek rozwodu, lecz pomimo rozwodu, który nie stwarza nowego obowiązku alimentacyjnego (uchwała z 02.07.1955 r., I CO 27/55, OSN 1956 nr. 2, póż. 33).

W niniejszej sprawie Sąd miał na względzie wszystkie przedstawione powyżej wskazania i stwierdzenia. Rozstrzygając w kwestii żądania pozwu objętego niniejszym postępowaniem, Sąd miał na względzie przede wszystkim dobro uprawnionych do alimentacji K. K. (1) i A. K., w powiązaniu z zakresem obowiązku alimentacyjnego powoda M. K. (1) oraz jego możliwościami zarobkowymi i majątkowymi.

Badaniu w niniejszym postępowaniu podlegał okres od momentu wydania wyroku przez Sąd Okręgowy (styczeń 2014 r.) do chwili wyrokowania niniejszym postępowaniem (art. 316 kpc). Badając sytuację materialną stron w wyżej wymienionym okresie, Sąd w pierwszym rzędzie oceniał wobec tego, czy i w jaki sposób zmieniły się w tym czasie usprawiedliwione potrzeby pozwanych, a następnie jak zmieniła się sytuacja materialna zobowiązanego do alimentacji M. K. (1).

Mając na względzie poczynione powyżej rozważania prawne Sąd stwierdził, iż powództwo M. K. (1) o obniżenie alimentów nie zasługuje na uwzględnienie co do samej zasady, albowiem powód, na którym ciążył obowiązek udowodnienia swojego roszczenia, nie wykazał zasadności złożonego pozwu. Nadto Sąd na podstawie ustalonego stanu faktycznego sprawy i jego subsumcji do omówionych wyżej przepisów nie stwierdził wystąpienia tak znaczących okoliczności w rozumieniu art. 138 kro, które uzasadniałyby w jakimkolwiek zakresie obniżenie obowiązku alimentacyjnego powoda względem małoletniego K. K. (1) i pozwanej A. K.

Należy zauważyć, że od orzekania przez Sąd Okręgowy w przedmiocie alimentów na rzecz pozwanych A. K. i K. K. (1) do dnia wniesienia sprawy o obniżenie alimentów ich sytuacja życiowa nie uległa poprawie. Przede wszystkim zakres ich usprawiedliwionych bieżących potrzeb nie uległ takim istotnym zmianom, które uzasadniałyby zmniejszenie obowiązku alimentacyjnego powoda M. K. (1). Należy podkreślić, że pozwana przede wszystkim z uwagi na stan zdrowia, który uniemożliwia jej podjęcie pracy w wyuczonym zawodzie, ale także brak doświadczenia nie może podjąć pracy, dzięki której mogłaby zaspokoić swoje i dziecka usprawiedliwione potrzeby. Warto w tym miejscu zaznaczyć, że strony wspólnie uzgodniły w ich małżeństwie podział obowiązków i ustaliły, że pozwana będzie zajmowała się domem i wychowywaniem syna, a powód miał dzięki swojej pracy zaspokajać potrzeby finansowe rodziny. W związku z takim układem pozwana nie podjęła pracy zawodowej i w związku z tym, nie ma żadnego doświadczenia zawodowego, zatem nie jest obecnie atrakcyjna na rynku pracy. Nadto jej stan zdrowia nie pozwala na aktywność zawodową w pełnym wymiarze. Zaznaczyć należy, że sytuacja w jakiej obecnie znajduje się pozwana jest konsekwencją jej ciężkiej choroby jaką przeszła w młodości oraz wspólnych decyzji stron jakie podjęli na początku ich związku małżeńskiego. Zatem niewątpliwie pozwanej alimenty od powoda, który jest winny rozkładowi ich małżeństwa nadal się należą. Oczywiście pozwana w miarę swoich możliwości próbuje część swoich i syna potrzeb pokrywać we własnym zakresie

i podjęła w tym celu pracę jednak w niepełnym wymiarze czasu. Uzyskiwane dochody nie zaspokajają wszystkich potrzeb i musi ona korzystać ze wsparcia finansowego i rzeczowego swojej matki. Nadto należy podkreślić również, że w wyniku rozwodu jej sytuacja życiowa uległa pogorszeniu, gdyż w czasie rozwodu mieszkała w domu stron, a powód opłacał związane z utrzymaniem tego domu koszty, w tym kredyt hipoteczny. Obecnie pozwana z synem zmuszona jest mieszkać razem ze swoją matką w dwupokojowym mieszkaniu, gdyż nie stać jej na utrzymanie tego domu.

W ocenie Sądu pozwana nie jest w stanie podjąć pracy, która pozwoliłaby jej się samodzielnie utrzymać, zatem zasadne jest utrzymanie obowiązku alimentacyjnego powoda wobec pozwanej w dotychczasowej wysokości. Niewątpliwie jej sytuacja materialna nie uległa poprawie od czasu rozwodu, a potrzeby i koszty z nimi związane nie zmieniły się zasadniczo.

Natomiast małoletni pozwany K. K. (1) nadal jest w fazie intensywnego wzrostu, rozwoju fizycznego i emocjonalnego, zatem jego potrzeby żywieniowe, edukacyjne, zdrowotne, kulturalne, związane z zakupem odzieży, środków higieny itp. w sposób naturalny stale rosną i niewątpliwie zwiększyły się od czasu ostatniego ustalania wysokości alimentów na rzecz pozwanego. Uwzględnione w stanie faktycznym wydatki czynione na syna przez A. K. są w ocenie Sądu wydatkami podstawowymi i w pełni usprawiedliwionymi wiekiem, etapem edukacji, stanem zdrowia i rozwoju małoletniego syna stron i tym samym niezbędnymi dla jego prawidłowego dalszego rozwoju i bieżącego życia. Ich zakres jest również uzasadniony w świetle zasad doświadczenia życiowego i zawodowego Sądu. Jeśli chodzi o koszty związane z zaspokajaniem potrzeb małoletniego K., to wynikają one przede wszystkim z dokumentów przedstawionych przez stronę pozwaną, a także powszechnie znanych cen żywności, cen usług, również w świetle zasad doświadczenia życiowego Sąd nie znalazł podstaw do podważania zasadności i wysokości tych wydatków uznając je za racjonalne i uzasadnione.

Wobec powyższego Sąd ustalił, iż zakres usprawiedliwionych bieżących potrzeb pozwanych nie uległ takim istotnym zmianom, które uzasadniałyby zmniejszenie obowiązku alimentacyjnego M. K. (1). A. K. ze swoich własnych dochodów oraz przy pomocy i wsparciu matki opłaca pozostałą część niezbędnego utrzymania siebie i syna, a zważyć należy, że znaczną część swojego obowiązku alimentacyjnego wobec małoletniego K. realizuje poprzez sprawowanie bieżącej pieczy nad nim, osobiste starania o jego wychowanie, pielęgnację, zdrowie, edukację, właściwe warunki domowe – art. 135 § 2 kro.

Należy również podkreślić, że powód w żaden sposób nie wykazał w trybie 138 kro, aby potrzeby i koszty utrzymania pozwanych uległy obniżeniu i uzasadniały jego powództwo, nadto takiego argumentu nawet nie powoływał.

Przechodząc do analizy możliwości zarobkowych i majątkowych powoda Sąd doszedł do wniosku, iż od czasu zakończenia ostatniego postępowania o alimenty w styczniu 2014 r. sytuacja jego nie ulega istotnej zmianie, a tylko zmiana „istotna, a zatem rzucająca się w oczy, łatwo zauważalna, o charakterze zasadniczym jest podstawą do zmodyfikowania orzeczenia ustalającego wysokość obowiązku alimentacyjnego.”

Wprawdzie niewątpliwie sytuacja powoda się zmieniła z uwagi na fakt zamknięcia firmy, w której pracował przez 19 lat. Jednak należy zauważyć, że powód o sytuacji firmy, w której pracował wiedział już w 2015 roku, gdy z uwagi na planowane zamknięcie zakładu zlikwidowano jego dział i został przeniesiony na inne stanowisko, a wiosną 2016 roku M. K. (1) miał świadomość, że jego sytuacja zawodowa zmieni się diametralnie z uwagi na całkowitą likwidację zakładu pracy w S.. Powód w związku z tą sytuacją miał do wyboru dwie opcje: podjęcie pracy w zakładach (...) we W. lub rozwiązanie pracy i przyjęcie odprawy pieniężnej. W ocenie Sądu powód podjął świadomą decyzję o odrzuceniu oferty pracy i już w sierpniu 2016 roku, czyli jeszcze gdy pracował założył działalność gospodarczą. Powyższe wskazuje, że powód świadom swoich zobowiązań, w tym alimentacyjnych, oraz że ma na utrzymaniu jeszcze jedno dziecko, zrezygnował ze stabilnej pracy (która wprawdzie wiązałaby się z pewnymi niedogodnościami, jak dojazdy) oraz stałych dochodów i postanowił rozwinąć swoją działalność, która jak twierdzi nie przynosi żadnych dochodów. W tym miejscu należy przypomnieć orzeczenie Sądu Najwyższego, iż zasadne i zgodne z treścią art. 135 k.r.o. - jest oparcie się na możliwościach zarobkowych zobowiązanego, a nie tylko na jego aktualnych zarobkach. Zakres obowiązku alimentacyjnego może i powinien być większy od wynikającego z faktycznych zarobków i dochodów zobowiązanego,

jeśli przy pełnym i właściwym wykorzystaniu jego sił i umiejętności zarobki i dochody byłyby większe, a istniejące warunki społeczno-gospodarcze i ważne przyczyny takiemu wykorzystaniu nie stoją na przeszkodzie (por. orzeczenie SN z dnia 9 stycznia 1959 r. 3 CR 212/59, OSPiKA 1960, poz. 41) –(wyrok z 1975.05.16 III CRN 48/75 LEX nr 7702). Zakres ten nie zależy więc od faktycznie uzyskiwanych dochodów, lecz od dochodów, jakie zobowiązany mógłby osiągnąć, wykorzystując swoje możliwości. Zgodnie natomiast z orzeczeniem SN z dnia 24 marca 2000 r. (sygn. akt I CKN 1538/99) trudna sytuacja materialna rodziców nie zwalnia ich od obowiązku świadczenia na potrzeby dzieci. Zmuszeni są oni dzielić się z dziećmi nawet bardzo szczupłymi dochodami. Dla Sądu istotne jest więc to jak powód wykorzystuje swoje możliwości zarobkowe. W ocenie Sądu M. K. (1) ma bardzo duże możliwości zarobkowych, jest on osobą przedsiębiorczą, zaradną, młodą, ponadto ma duże doświadczenia w pracy w swoim zawodzie i na stanowisku kierowniczym. Podkreślić należy, iż powód nie wykazał, aby jego sytuacja materialna od czasu poprzedniej sprawy alimentacyjnej uległa pogorszeniu. Warty podkreślenia jest, że powodowi oraz jego żonie w związku z ustaniem stosunku pracy wypłacono odprawy w kwotach 70.000 i 30.000 zł, zatem sytuacja finansowa powoda, gospodarstwa domowego, w którym funkcjonuje, nie zmieniła się drastycznie. Nadto zmiany były przez powoda i jego żonę podejmowane świadomie.

Zgodnie z treścią art. 136 kro jeżeli w ciągu ostatnich trzech lat przed sądowym dochodzeniem świadczeń alimentacyjnych osoba, która była już do tych świadczeń zobowiązana, bez żadnego powodu zrzekła się prawa majątkowego lub w inny sposób dopuściła się jego utraty albo jeżeli zrzekła się zatrudnienia lub zmieniła je na mniej zyskowne, nie uwzględnia się wynikłej stąd zmiany przy ustalaniu zakresu świadczeń alimentacyjnych. Stosownie zatem do powyższego przepisu, powód swoim postępowaniem dopuścił do znacznego obniżenia swoich możliwości alimentowania pozwanych, zatem fakt ten nie mógł zostać uwzględniony przez Sąd przy ustalaniu zakresu świadczeń alimentacyjnych. Co więcej okoliczność, że powód spłaca swoje wierzytelności świadczy o tym, że posiada na to znaczne środki finansowe. Obecny brak aktywności powoda zarówno w poszukiwaniu pracy, czy też prowadzeniu działalności gospodarczej, czy też odrzucenie propozycji zatrudnienia, jaką otrzymał powód, nie znajduje uzasadnienia.

Należy zaznaczyć, że strona pozwana zaprzeczyła twierdzeniom powoda co do jego braku możliwości zarobkowych. Zgodnie z zasadami obowiązującymi w procedurze cywilnej ciężar gromadzenia materiału procesowego spoczywa na stronach, powinny one samodzielnie wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów z których wywodzą skutki prawne (art. 232, art. 3 k.p.c., art. 6 k.c.). Istota ciężaru dowodu sprowadza się do ryzyka poniesienia przez stronę ujemnych konsekwencji nie wywiązania się z powinności przedstawienia dowodów. Skutkiem nie wykazania przez stronę, prawdziwości twierdzeń o faktach sprawy jest tylko to, że twierdzenia takie zasadniczo nie będą mogły leżeć u podstaw sądowego rozstrzygnięcia sprawy. Strona, która nie udowodni przytoczonych twierdzeń utraci zatem korzyści, jakie uzyskałaby aktywnym działaniem (por. H. Dalka „Ciężar dowodu w polskim procesie cywilnym” s. 51, 83, 118 – 119, Wyd. Prawnicze, Warszawa 1998). „Przedstawienie dowodów jest bezwzględny obowiązek stron i nie mogą one liczyć na to, że sąd je w tym wyręczy działaniem z urzędu” (K. Kołakowski „Dowodzenie w procesie cywilnym” s. 18, Wyd. Zrzeszenia Prawników Polskich, Warszawa 2000). Do sądu nie należy bowiem zarządzanie dochodzeń mających na celu uzupełnienie i wyjaśnienie twierdzeń stron oraz wykrycie środków dowodowych na ich udowodnienie, ani też rzeczą sądu nie jest przeprowadzanie z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.) (por.: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 1996 r., I CKU 45/96 – OSNC 1997/6-7, poz. 76; uzasadnienie wyroku Sadu Najwyższego z dnia 11 kwietnia 2000 r., III CKN 237/00 – OSNC 2000/10, poz.190)). Powód natomiast nie przedstawił żadnych dowodów potwierdzających jego twierdzenia, że jego sytuacja zarobkowa i majątkowa uległa znacznemu, „diameteralnemu” pogorszeniu. Należy zaznaczyć, że dokonując oceny możliwości zobowiązanego, należy brać pod uwagę nie tylko jego aktualne możliwości zarobkowe, ale przede wszystkim stan majątkowy.

Uwzględniając przedstawione przez powoda wyliczenia własnych kosztów utrzymania, nie sposób uznać, aby obecna struktura wydatków uniemożliwiała powodowi łożenie na rzecz pozwanych w dotychczasowej wysokości. Należy

przede wszystkim podkreślić, że zobowiązania kredytowe zaciągnięte w 2015 i 2016 roku miały wyprzedzać obowiązek alimentacyjny, którego świadomość powód niewątpliwie posiadał je zaciągając. Z przedstawionych dokumentów nie wynika (oprócz kredytu hipotecznego), jaki był cel i przeznaczenie środków pochodzących z kredytów, czy pożyczek. Jednocześnie trudno uznać, aby na ich podstawie powód miał ograniczyć zaspokajanie usprawiedliwionych i niezbędnych potrzeb małoletniego dziecka, a spłacać zobowiązania, których samodzielnie nie zaciągał.

Z uwagi na powyższe powództwo M. K. (1) o obniżenie alimentów zasądzonych przez Sąd Okręgowy w Poznaniu w sprawie sygn. akt IC 3344/13 na rzecz małoletniego K. K. (1) i A. K. należało oddalić (pkt 1 i 2 wyroku) .

O kosztach procesu Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 98 kpc w zw. z par. 2 pkt 4 w zw. par. 4 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22.10.2015r. (Dz. U. z dnia 5 listopada 2015 r.) mając na uwadze, że powód w całości przegrał sprawę . (pkt 3 wyroku)

SSR Magdalena Koczorowska